

ŠTEVILKA 5

LETNIK XXXV

NARODNI
GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1934

VSEBINA: K uredbi o zaščiti denarnih zavodov, odnosno kreditnih zadrug. — Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev. — Zadruga vzgoja in svetovni nazor. — Pojasnila v taksnih zadevah. — Zvezine objave. — Zakonodaja — Iz našega združništva. — Združništvo v državi. — Združništvo v inozemstvu. — Gospodarstvo.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 5., I. 1934.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Kmetijskega strojnega društva v Blatni Brezovici, r. z. z o. z., se vrši v ponedeljek 21. maja 1934 ob 14. uri popoldne v Strojnem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za l. 1933. 3. sklepanje o tem, kaj se napravi glede starega dolga od člana. 4. sklepanje o nabavi bencina in olja ter o strojniku. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z n. z., se vrši dne 27. maja 1934 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih pri Fari. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Bučki, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo 27. maja 1934 ob 15. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice Cerklje ob Krki, r. z. z n. z., se vrši 27. maja 1934 po prvi sv. maši. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske zadruge v Cerknici, r. z. z o. z., se vrši dne 27. maja 1934 ob 1 uri popoldne v šoli kaplanije v Cerknici. Dnevni red: 1. prečitanje zapisnika z dne 17. aprila 1933, o ustanovitvi zadruge, 2. poročilo zadrughih funkcionarjev in nadzorstva, 3. odobritev računov za l. 1933. 4. volitev dveh članov v upravni odbor. 5. slučajnosti.

Občni zbor sklepa veljavno, ako je na njem navzočih ali zastopanih 10% vseh članov, ki posedujejo vse članske pravice in sklepa z absolutno večino.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo 3. junija 1934 ob 9. uri dop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 4. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Črnomlju, r. z. z o. z., se vrši v nedeljo 10. junija ob 9. uri dop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 4. likvidacija zadruge. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Gospodarske zadruge na Češnjici pri Železnikih, r. z. z o. z., se vrši 27. maja 1934 ob 2. uri popoldne v lastnih prostorih na Češnjici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev novega načelnika. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobovi, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo 27. maja 1934 ob 3. uri popoldne v posojilničnem prostoru pri Jožefu Megovc v Dobovi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečko-delavske hranilnice in posojilnice v Dolu pri Hrastniku, r. z. z n. z., se vrši dne 3. junija 1934 ob 8. uri zjutraj v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje in odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. nadomestne volitve načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne zadruge Št. Jurij pri Grosupljem, r. z. z o. z., se vrši dne 3. junija 1934 ob 10. uri dopolde v prostorih Josipa Perme, Ponova vas št. 27. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Horjulu, r. z. z o. z., se vrši v četrtek 31. maja 1934 ob 3. uri popoldne v zadrugi. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Hotedrščici, r. z. z n. z., se vrši dne 27. maja 1934 ob 15. uri v hranilnični pisarni hšt. 62. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nakupovalne in prodajne zadruge na Dolu pri Hrastniku, r. z. z o. z., se vrši v nedeljo dne 27. maja 1934 ob 8. uri v dvorani Društvenega doma na Dolu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice v Križevcih pri Ljutomeru, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo 10. junija 1934 ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika, 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev enega člana načelstva. 6. slučajnost.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12.50 Din.
 Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Vabilo

na

REDNO GLAVNO SKUPŠČINO

Zadružne zveze v Ljubljani

registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršila dne 4. junija 1934. ob 10. uri dopoldne v beli dvorani hotela „Union“ v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika o zadnji glavni skupščini.	7. Volitev odbora.
2. Poročilo načelstva.	8. Volitev nadzorstva.
3. Poročilo nadzorstva.	9. Sklepanje o sanacijskem fondu po uredbi o zaščiti kreditnih zadrug in njihovih zvez z dne 22. novembra 1933, čl. 6.
4. Odobritev rač. zaključka za leto 1933.	10. Slučajnosti.
5. Čitanje revizijskega poročila.	
6. Odobritev odlaganja plačil.	

Dr. A. Korošec,
predsednik.

I. § 19 Zvezinih pravil: Zvezina skupščina.

Zvezina skupščina je občni zbor zadruga in sestaja iz odposlancev Zvezinih članic.

Vsako Zvezino članico zastopa na Zvezini skupščini njen načelnik. Če pa ta pri Zvezini skupščini ni prisoten, zastopa Zvezino zadruga pooblaščenec, ki se izkaže s pravilnim pooblastilom načelstva Zvezine članice. Ena oseba sme zastopati kvečjemu 10 zadrug.

II. Pooblastila.

Zadruga, ki ne bi poslale na skupščino svojega zastopnika, prosimo, da pošljejo pravilno podpisano pooblastilo Zvezi, ki bo poskrbela za zastopstvo.

III. Vožnja po železnici.

Polovična vožnja po železnici je zaprosena. V slučaju, da bo dovoljena, obvestimo zadruga potom časopisja.

K uredbi o zaščiti denarnih zavodov, odnosno kredit. zadrug.

Uredba o zaščiti denarnih zavodov in uredba o zaščiti kreditnih zadrug pridobivata na pomenu, ker se položaj na denarnem trgu še vedno poslabšuje. Nezaupanje vlagateljev je postalo stacionarno. Zaščiteni dolžniki ne plačajo niti predpisanega obroka, ker imajo upanje, da se bo tudi sedanja uredba še popravila v njihovo korist po vzgledu Romunije. Nezaščiteni dolžniki po večini tudi ne plačujejo, ker jih isto tako tare splošna gospodarska kriza in ker mnogi od njih pričakujejo, da se bo zaščita raztegnila tudi na nje.

Nujnost zaščite za zavode, zaščitene že poprej.

Ko je bila uredba 4. decembra objavljena, tedaj je bilo vsakemu jasno, da se bodo nove uredbe poslužili gotovo vsi oni zavodi, ki so se poslužili poprej veljavne zaščite po § 5 ali po § 6 zakona o zaščiti kmetov-dolžnikov. Ti zavodi so pač šli že poprej pod zaščito pod pritiskom težkih razmer. Izključeno je, da bi se ti zavodi potem zopet izpostavili navalu vlagateljev, ko so nekaj časa uživali varni krov poprejšnje zaščite. Niti uprava takega zavoda nima poguma, da bi stopila v ponovno objasnjevanje, prerekanje in borbo z nepotrpežljivimi vlagatelji, niti uradništvo nima volje iti drugič na živčno natezalnico.

elžbežnost zaščite radi kmetskih dolgov.

Popolnoma negotovo pa je bilo pri objavi uredbe, v kolikem številu se bodo drugi zavodi podajali pod zaščito nove uredbe. To je bilo težko vedeti radi tega, ker ni mogoče predvideti, kako se bodo razvijale razmere na denarnem trgu. Iz enega važnega razloga se je pač moglo sklepati, da bo najbrže število zavodov, ki bodo iskali zaščite po novi

uredbi, še zelo veliko. Ta razlog je uredba o zaščiti kmetov-dolžnikov, ki je glede kmečkih dolgov prinesla radikalno in definitivno rešitev, katere si prej poldrugo leto ni upal prinesiti zakonski provizorij. Vse kmečke dolgove je uredba na en mah spremenila v amortizacijske dolgove z odplačevanjem na 12 let v rastočih letnih obrokih in s 6% obrestovanjem. Usoda denarnih zavodov, ki imajo pretežno kmetijske kredite, je bila s tem momentom v glavnem odločena. Za nje je iz tega razloga prošnja za odlaganje plačil postala neizbežnost; po svojih posebnih razmerah imajo izbirati in presojeti le najpripravnejši čas za stopanje pod zaščito. In res je počenši z aprilom veliko število zavodov začelo vlagati prošnje za odlaganje plačil.

Nekaj pojasnil o zavodih, ki so že zaprosili za zaščito.

Prvi teden v maju so dnevni časopisi prinesli že kratek pregled o zavodih, ki so prosili za zaščito. Žal se ti podatki nanašajo le na ministrstvo za trgovino in industrijo, ki je pristojno za reševanje prošenj bank in regul. hranilnic. Prijavilo se je do tedaj že 144 bank in regulat. hranilnic, od katerih pretežna večina prosi le za odgoditev plačil. Le 6 izmed njih poleg odgoditve plačil prosijo tudi, da se jim odobri sanacija, t. j. pretvoritev enega dela vlog v delnice, oziroma užitnice dotičnega zavoda. Drugih 6 zavodov pa je samo predlagalo izvenstečajno likvidacijo. Od 144 zavodov torej prosi za odlaganje plačil 92%, za sanacijo 4% in za izvenstečajno likvidacijo tudi 4% celokupnega števila zavodov.

Od 144 zavodov spada 10 zavodov med velike banke z bilančno vsoto vsaka preko 100 milijonov. Dasi jih je samo deset, pa vendar njihove bilančne vsote predstavljajo

tri četrtine od bilančnih vsot vseh 144 zavodov. Iz tega je jasno, da so ravno največji zavodi prosili za zaščito in da proti njim ostalih 134 zavodov predstavlja komaj eno četrtino bilančnih vsot.

Še bolj zanimiva je slika, koliko imajo ti zavodi med svojimi terjatvami takih terjatev, ki spadajo pod uredbo o zaščiti kmeta. Pri že omenjenih 10 velikih zavodih je približno $\frac{1}{6}$ vseh terjatev zaščiteneh po uredbi o zaščiti kmetov, pri ostalih 134 zavodih pa znašajo terjatve napram kmetom povprečno 55 %, pri nekaterih zavodih celo 80 do 90 %.

Obolelost bančnih zavodov.

VI. Rozenberg, ki prinaša ravno gori navedene podatke pod naslovom: „Denarni zavodi, ki so napoteni na zdravljenje“ pravi, da je rešitev našega bankarskega problema dvojne prirode: „Prvo, da se prouči vprašanje o obolelih denarnih zavodih in se predložijo ukrepi za njihovo lečenje“. On gleda torej na zavode, ki iščejo zaščite, da so vsled krize oboleli in zaščito smatra za lečenje. G. Rozenberg je v ministrstvu za trgovino in industrijo in ima posla pretežno z bankami, ki so prosile za zaščito, in z regulativnimi hranilnicami. Kreditne zadruge in njihove zveze pa pošiljajo prošnje za odlaganje plačil na ministrstvo za poljedelstvo in v zgornjih podatkih niso vpoštevane. Glede bank bo zato g. Rozenberg najbrže imel prav, če govori o obolelih zavodih in o ukrepih za lečenje. Pri bankah so se res tekom let nabirale bolezenske usedline, ki jih slabi bančni organizem ni mogel izločiti radi pomanjkanja notranje moči in odkritega poguma. V velikem delu je bilo bankarstvo v povojni dobi preveč konjunktorno in premalo resno. Še najbolj resno se je trudilo za to, da notranjo bolezen zakriva z rdečico visokih dividend in namernim opuščanjem zdravljenja, t. j. odpisovanja du-

bioznih kreditov, da ne bi vzbudilo suma o svoji bolezni. Bilo je kakor visoko zrastel jetičen fant, ki niti sebi, niti drugim noče priznati svoje bolezni v prsih. Preživelo je inflacijsko dobo in imelo, tako bi rekli, tudi mnogo inflacijskega osobja. Zato se na podlagi navedenih podatkov v teh zavodih nikakor ne sme presojati položaj kreditnih zadrug.

Kreditne zadruge so zdrave.

Kreditne zadruge niso bolne in njihovi krediti so 100 %-no varni. Ti krediti so bili pretežno kratkoročni, na največ štiri leta in proti najmanj dvema dobrima porokoma, do čim so bili krediti na zastavo nepremičnin le izjema. Ker pa so krediti kreditnih zadrug vsled uredbe o zaščiti kmetov po ogromni večini postali dolgoročni, z odplačevanjem amortizacijskih obrokov, je seveda bilo najbolj porušeno zaupanje vlagateljev v posojilnice in je trpela njih likvidnost. Ker je zaščita kmetov-dolžnikov tako pavšalna, se razume, da je dolžnike demoralizirala in da ne plačajo radi zaščite tudi taki dolžniki, ki bi prav lahko plačali ne le obresti, ampak tudi kapital. Dotok gotovine iz obresti in kapitala kmečkih posojil je popolnoma prenehal. Zato je moralo tudi prenehati izplačevanje hranilnih vlog. Ena za drugo bodo posojilnice prisiljene poslužiti se zaščite ravno radi kmečkih posojil.

Uvidevnost vlagateljev.

Priznati je treba, da so vlagatelji hranilnic in posojilnic pokazali izredno veliko uvidevnosti in dobre volje. Že dve leti in pol stavijo posojilnice vlagateljem na razpolago le minimalne zneske. Kljub temu so vlagatelji mirni in ne terjajo svojih vlog s tožbami. Seveda se pa med velikim številom vlagateljem vendar najde sem in tja trma, ki hoče z glavo skozi zid in izroči zadevo

izterjanja hranilne vloge odvetniku. Razume se, da potem posojilnici ne preostane drugega, kot da gre pod zaščito. S tem pa niti nasilni vlagatelj ni dosegel svojega cilja, temveč je celo poslabšal položaj vseh drugih vlagateljev.

Dočim bi pri bankah ne bilo pravilno govoriti, da njihova bolezen izvira samo iz krize, stoji pri kreditnih zadrugah dejstvo, da jim je najhujši udarec bil nanešen s pavšalno zaščito kmetov-dolžnikov, radi česar so stoodstotno varni kmečki krediti posojilnic zamrznili in vsled česar posojilnice z znatnimi rezervami s popolnoma zdravimi in izterljivimi terjatvami morajo prositi za zaščito, ker ne dobijo niti minimalnih sredstev svojih dolžnikov, da bi zadovoljile upravičene zahteve vlagateljev.

Vprašanje kmečkih dolgov — v jedru še ni rešeno.

Vsakdo ve, da vprašanje kmečkih dolgov tudi z uredbo o zaščiti kmetov še ni

rešeno in da s tem tudi še ni rešena denarna kriza. Nasprotno s to uredbo je denarna kriza le poostrena. Upravičeno se je že ponovno povdarjalo, da je vprašanje kmečkih kreditov treba reševati na drug način. Treba je iskati sredstva in pota, da se **cena kmetijskih proizvodov dvigne na pravo ceno, na ceno, ki bi bila v nekem razmerju z vsem tem, kar mora kmet kupovati.** Dokler tega ni, vprašanje kmečkih dolgov ni rešeno kljub temu, da se je maksimirala obrestna mera s 6% in se razdelilo odplačevanje na 12 let. Povišana cena kmetijskih pridelkov mora nuditi kmetu denarna sredstva, da poleg visokih davščin odplačuje tudi svoje dolgove. Dokler pa ta možnost kmetu ni dana, pomeni uredba samo teoretičen načrt za odplačevanje kmečkih dolgov brez stvarne podlage in obenem še po tuho za vse one pavšalno zaščitene kmetodolžnike, ki ali niso kmetje ali pa so kmetje, toda v takem položaju, da bi prav lahko odplačevali svoj dolg.

Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev.

Zadruge državnih uslužbencev, ki so osnovane na podlagi posebnega zakona iz l. 1931, so organizirane v lastni zvezi, ki je izdala za lansko poslovno leto obširno poslovno poročilo z mnogimi statističnimi podatki. Iz tega poročila povzemamo naslednje važnejše navedbe in številke.

Število zveznih članic se je lansko leto povečalo za 33 in je naraslo na 187. Na novo je zvezi pristopilo 11 nabavljalnih in 21 kreditnih zadrug, 2 stavbni in 1 proizvodna zadruga; odpadla pa je 1 nabavna in 1 stavbna zadruga. Ob koncu leta je štela zveza 89 nabavljalnih, 84 kreditnih, 11 stavbinskih in 3 produktivne zadruge.

Izmed 11 novih nabavljalnih zadrug jih

je 6 osnovanih na področju državnih rudnikov v drinski in primorski banovini. V dravski banovini ni bila lani osnovana nobena nabavljalna zadruga.

Posebno zanimanje se je v l. 1933 med državnimi nameščenci kazalo za kreditne zadruge, katerih je bilo osnovanih vsega skupaj 21. Med njimi nahajamo kreditne zadruge javnih nameščencev v Kranju, Murski Soboti, Ptujju in Kočevju. Kakor se kaže bo število kreditnih zadrug še rastlo, tako da bodo te zadruge kmalu nadkrilile nabavljalne zadruge, ki so tvorile izhodišče organizacije.

Stavbne zadruge kažejo prirastek 2 zadrug, nasprotno je ena odpadla. Pomanjkanje sredstev ovira uspešen razvoj stavbne akcije.

Od produktivnih zadrug je zvezi na novo pristopila 1, namreč Perutninarska selekcijska zadruga državnih železničarjev v Ljubljani.

Članstvo v posameznih zadrugah se je pomnožilo v teku lanskega leta za 12.493. Ob koncu leta so vse zadruge državnih nameščencev šteje 104.968 članov in sicer nabavljalne 67.188, kreditne 36.631, stavbne 667, produktivne 482. V zadnjih petih letih je število članov pri nabavljalnih zadrugah naraslo za 14.022, pri kreditnih pa za 22.609, kar zopet dokazuje njihov hitri razvoj.

Ako si ogledamo vrste nameščencev, ki so organizirani v teh zadrugah, se vidi, da so najbolj organizirani železničarji, ki zavzemajo prvo mesto, ker jih je vpisanih 41.782 ali 42,33% od celokupnega članstva. Rudarjev je vpisanih 6.540 ali 6,32%. Vojaških oseb 3.504 ali 3,39%. Raznih drugih državnih uslužbencev je 51.783 ali 49,96%; med njimi je 906 duhovnikov, 6.840 učiteljev in profesorjev, 14.127 penzionistov, 27.291 pa ostalih aktivnih državnih in samoupravnih uslužbencev.

Obseg poslovanja je znašal: Nabavljalne zadruge so l. 1933 prodale svojim članom blaga za 189 milijonov Din. Kreditne zadruge so dale lansko leto svojim članom posojil za 59.736.538 Din, a stanje posojil ob koncu leta je znašalo 61.105.074 Din.

Zadruge so dobile od zveze velike kredite, skupaj 73.037.433 Din, od česar odpade na kredite nabav. zadrugam 49.069.933 Din, na kredite denarnim zadrugam 20.817.500 Din, na kredite stavb. zadrugam 3.100.000 Din.

Zveza je oskrbovala včlanjene zadruge le v omejenem obsegu in jim je glavno dobavlja sladkor, mast, olje in moko. Skupaj je zveza nabavila zadrugam blaga skoraj za 35 milijonov Din, od tega moke za 19.362.273 Din. Velik del blaga nakupujejo zadruge iz drugih virov. Po podatkih, ki jih je zveza

dobila od 55 nabavljalnih zadrug, so te zadruge porabile letno (v vagonskih množinah): kave 19,5, kavinih primesi 20, masti 48, riža 60, mila 37, sladkorja 218, testenin 19, premoga 998, drv 1648, paprike 1, suhega grozdja 3,5, olja 28, keksov 1,5, orehov 4,5, čaja 3800 kg, popra 6800 kg, mandeljinov 8800 kg, limon 1179 zabojev, mineralne vode 98000 steklenic itd. Iz teh podatkov se vidi, da je skupna nabava potom zveze še malenkostna in da čaka tu še mnogo dela.

Zvezina podjetja. Lansko leto je zveza kupila 999 vagonov pšenice. Zvezin mlin v Adi je bil zaposlen celo leto in je delal z vso kapaciteto, manj je bil zaposlen zvezin mlin v Molu. Zveza je lani odposlala zadrugam 7.662.110 kg moke v vrednosti nad 18 milijonov Din. Največ moke so kupile Železničarska zadruga v Ljubljani (za Din 4.895.550), Železničarska v Zagrebu (za Din 3.421.570), v Sarajevu (za Din 1.809.358), in v Mariboru (za Din 1.214.950). V zvezi z mlinom stoji pralnica za žito, kjer se žito higijensko pripravlja za mletev, mešalnica za moko in mehanična delavnica.

Zveza vodi lastno restavracijo, kjer je dobivalo hrano dnevno povprečno po 435 oseb. Kosmati dohodek restavracije je znašal 1.154.158 Din. Kosilo in večerja stane skupaj samo Din 12,66, kar je gotovo zelo nizka cena.

V zadrugnem prenočevališču je prenočevalo 7297 oseb. Napram prejšnjemu letu za 1631 več. Na razpolago je 66 postelj. Prostori se bodo še razširili, tako da bo na razpolago 115 postelj.

Bilančna vsota zveze znaša 125.496.973 dinarjev, od česar odpade na deleže 597.550 dinarjev, na glavnico 120.051.433 Din, na rezervne fonde 1.119.095 Din, na upnike 1.860.185 Din. Čisti dobiček znaša 1.508.098 dinarjev. Med aktivni zavzemajo prvo mesto

naložbe in krediti v tekočem računu, ki znašajo 86,058.549 dinarjev, in nepremičnine 31,360.527 Din.

V dravski banovini šteje zveza 12 nabavnih zadrug (v Celju, Brežicah, Kočevju, Kostanjevici, Kranju, Krškem, Ljubljani [drž.], Ljubljani [železn.], Mariboru, Murski Soboti, Novem mestu in v Ptuj). Te zadruge so imele 13.819 članov, 2,879.900 članskih deležev ter 10,149.756 rezervnih fondov. Blaga so prodale za 75,086.652 Din. Največja po obsegu je Železničarska zadruga v Ljubljani, ki je štela 7.710 članov in je imela izkupička 46,371.610 Din. Za njo pride mariborska Železničarska zadruga z 3.207 člani

in 18,626.705 Din izkupička. Vse nabavne zadruge skupaj v dravski banovini so dosegle 1,294.323 Din čistega dobička.

Kreditnih zadrug je ob koncu 1. 1933 imela zveza v dravski banovini 8 (v Celju, Kranju, Ljubljani [drž.], Ljubljani [železn.], Mariboru [drž.], Mariboru [železn.], Murski Soboti in Ptuj). Te zadruge so imele 5.141 članov. Novih posojil so lani dovolile za 9,117.316 Din. Stanje hranilnih vlog je znašalo 5,644.568 Din, dolg zvezi 2,640.492 Din, razni upniki 2,664.824 Din, članski deleži 1,281.249 Din, rezervni zakladi 661.484 Din, vsota vseh pasiv pa 13.439.830 Din. Stanje posojil je znašalo 10,008.085 Din.

Zadružna vzgoja in svetovni nazor.

Znani zadružni delavec W. P. Watkins, ki se bavi pri mednarodni zadružni zvezi v Londonu zlasti s problemi vzgoje, razpravlja o tem predmetu v „Mednarodnem zadružnem razgledu“:

Čim dalj traja svetovna kriza, tem jasneje postaja, da imajo gospodarske težave moderne družbe duhovno-nravne vzroke. Do izboljšanja ne pride, ne zaradi pomanjkanja gospodarske uvidevnosti ali sposobnosti za organizacijo, ampak zaradi tega ne, ker manjka v mednarodnih stvareh staro meščansko naziranje o pravosti in pravu. V paniki, ki se je porodila iz kriz, katere sledijo druga drugi, v tej paniki so posamezne države največkrat skušale na lastno pest varovati izključno samo svoje lastne koristi, ne glede na škodo za ostali svet, od katerega pa so končno vse odvisne. Obnašale so se kakor drhal ob požaru in so slabejše brezobzirno pogazile. Meščanske čednosti, red in spodobnost niso nastale kar čez noč, ampak so rezultat dolge vzgoje. Če torej vlada zmeda v mednarodnih stvareh, se more to z neko

opravičenostjo pripisovati pomanjkljivi vzgoji. Dozdeva se, da sedanji svet ni več sposoben, iz narodne organizacije ustvariti oporo za mednarodno organizacijo. Mednarodno sodelovanje je zdravilo, ki ga predpisujejo gospodarski doktorji, toda mednarodno sodelovanje ni medicina, ampak je nekak način življenja, ki stavi na notranji duhovni odnos in moralčni pogum narodov vedno večje zahteve. Dokler ne izpolnijo teh zahtev, je gospodarska vojna, omiljena z dvostranskimi ali večstranskimi pogodbami, še najboljše, kar se da doseči. Ako hočejo bolj napredovati, morajo dejstva sedanjega sveta z jasnim pregledom še mnogo bolj spoznati in si osvojiti najvišji princip dobrega meščanstva, t. j. duhovno in pravno povezanost ali solidarnost meščanov.

Zadružno gibanje ima ravno sedaj upanje na uspeh. Bolj kakor kdaj popreje je zadružništvu sedaj mogoče, da oznanja ta dejstva in načelo medsebojne povezanosti široke mase ljudstva. Pravilno se je trdilo, da je zadružno gibanje gospodarsko gibanje

z uporabo vzgojnih sredstev. Ta trditev bi bila obratno povedana ravno tako resnična. Zadružništvo je vzgojno gibanje z uporabo gospodarskih sredstev. Saj pospešuje socialno blaginjo, ker vzgaja ljudstvo, da svoje skupne zadeve skupno rešuje. Najpomembnejši faktor zadružništva so zadružniki, t. j. možje in žene, ki razumejo načela zadružništva in jih z uspehom tudi prevajajo v prakso. Njegova gospodarska podjetja so sredstva, s katerimi izobrazuje njihove sposobnosti. Zadružništvo jih poučuje, zakaj in kako naj se združijo. S tem, da izobrazuje zadružne voditelje v upravi, jih usposablja, da bodo prevzeli tudi odgovorna mesta v državi, če bodo poklicani. Na ta način navaja svoje člane na misli in dejanja, ki privedejo do ozdravitve in boljše izravnave javnega mnenja. Iz teh razlogov se zdi, da ima zadružno gibanje ključ do labirinta, ki kaže pot iz sedanje zmešnjave narodnih načrtov in namenov. Zadružništvo predstavlja načelo, ki stoji nad narodnostjo. Zadružništvo prinaša misel, ki omogočujejo ljudstvu, da zastopa in varuje skupne koristi, dočim ni bilo doslej drugega kot ravs in kavs. Še več, zadružništvo prikazuje zadružni princip kot gonilno silo gospodarskega mehanizma, ki prinaša v čim dalje večjem obsegu konkretne, pozitivne rezultate in čigar organizacija se v duševnem in praktičnem oziru razvija krajevno, regionalno, nacionalno in mednarodno. Dejstvo je, da je zadružništvo svetovno gibanje, ki ni sovražno narodnemu čutu, ampak kaže, kako plodonosno učinkuje narodnostni čut v zvezi z načelom medsebojne pomoči namesto profitarskega kapitalizma. To dejstvo daje zadružnemu gibanju ogromen vzgojni vpliv.

Zadružno gibanje ima brezštevilne možnosti, da pripravi ljudstvo do tega, da se zaveda svoje mednarodne povezanosti. Nobeno drugo gibanje namreč nima toliko

skupnega z domačim in rodbinskim življenjem. Pred letom dni je Albert Thomas v svojem zadnjem poročilu o mednarodni delovni konferenci obrnil pozornost na „registrirni aparat“, s katerim to gibanje zaznava želje konsumentov. Ta aparat more posredovati in sprejemati razne pobude. Gibanje more prihajati do ljudstva na različne načine po svojih številnih zborovanjih, po svojem časopisju, po svojih slavnostih in po svojih organizacijah, ki služijo vzgoji in odih. Kar dandanes potrebujemo, je, da ta sredstva skupno uporabljamo, da se v članstvu vzbudi bolj živ čut za mednarodne stvari in za njihov sedanji vpliv.

Vsak uspešni zadružni obrat je praktičen dokaz, da se morejo gospodarski problemi rešiti z uporabo zadružnih principov. Tak obrat je močan vzgled in ima zelo pomemben in mogočen vpliv.

Odveč bi bilo skandinavskim zadrugarjem izpričevati veliko vrednost mednarodnih zadružnih podjetij, ker pri svojih računih za elektriko mnogo prihranijo s tem, da rabijo „luma svetilke“. Iz tega sledi zaključek, da je mednarodno zadružno podjetje na vseh področjih gospodarstva potrebna podlaga za uspešno zadružno vzgojo v mednarodnih vprašanjih. Ako zadrugarji ne navedejo za pravilnost svojih idej nobenih očitnih dokazov, potem nima zadružni ideal nobenega večjega vzgojnega pomena, kakor kaka druga socialna utopija. Vedno bolj naraščajoča mednarodna povezanost zadružnih podjetij bo ne samo zunanjemu svetu pokazala, kaj more zadružništvo doseči, ampak bo več ali manj vzgajala tudi one, ki so zanj odgovorni in ki sodelujejo pri izvrševanju njegovih nalog. Narodne organizacije se bodo vedno bolj zavedale svoje mednarodne povezanosti in se bodo same čutile kot člane take skupine. Njihova skupna podjetja bodo sčasoma utrdila medsebojno zvestobo in čut skupne pripadnosti.

Na podlagi gospodarskih uspehov, ki postajajo čim dalje bolj pogosti, se mora graditi vzgojno delo. Kar se ljudstvu dozdeva kot zaostalo in tuje, mu bo postalo znano in samo ob sebi umevno. Kjer zadržno gibanje olajšuje svojim članom splošno nadaljno izobrazbo, mora posegati tudi po študiju vprašanj iz svetovne zgodovine in iz svetovnega gospodarstva; tako jih bo navajalo, da se bodo socialni problemi pojasnjevali z mednarodnega stališča in jih bo seznanjalo tudi z mednarodnimi institucijami. Sistematični pouk o zadržništvu ne sme ostati omejen na narodnostno gibanje, ampak mora že spočetka predstavljati zadržništvo kot svetovno gibanje, ki se brez ozira na raso bori za bolj učinkovito sodelovanje in slogu vseh narodov. Tak pouk mora biti vedno povezan z dejstvi in razmerami, ki so učencem znane iz osebne skušnje. To ni težko, tudi pri mlajših ne; saj ni dežele, v kateri se nabavljajo splošno porabni predmeti le iz tujine. Navadna trgovina z živili ali oblačilnim blagom nudi za to dovolj vzgledov; vsako tako blago se da porabiti kot izhodišče za potovanje okoli sveta. Če se pouk združi še s filmi in drugimi ilustracijami in na ta način napravi še bolj razumljiv, ne bo mednarodna zavest skupnosti samo prazna beseda, ampak bo postala dejstvo. Še bolj zaupno in osebno učinkujejo dopisovanja z inozemskimi zadrugarji, potovanja in medsebojni obiski, ki morejo ustvariti prijateljske zveze preko državnih mej.

S tem, da daje gibanje posameznikom možnost za nadaljno izobrazbo, more krepiti duh vzajemnosti in popraviti enostransko domačo vzgojo in vpliv popularnega časopisja. Na drugi strani pa more vplivati na svoje člane tudi z lastnim časopisjem. Čeprav zadržno časopisje ni po vseh deželah enako visoko razvito, je vendar dandanes najbolj pomembno in učinkovito sredstvo, da vzpodbuja zadrugarje in jih navaja, da se bavijo z mednarodnimi zadevami. S kritiko pomembnih javnih pojavov pomaga zadrugarju, da spozna in loči pravi in resnični nacionalizem, ki hoče blagor vseh, od napačnega, ki služi le kot krinka za zasebno dobičkarstvo. Časopisje more z drugimi sredstvi kakor učitelj in propagator ustvariti ugodno atmosfero in vzpodbujati k mednarodnemu sodelovanju.

Vero v narodno samozadovoljnost, predvsem v gospodarski politiki, ovirajo trda dejstva, ki jih ni podcenjevati. Ako vsakdo med ljudstvom razume, kako draga in nepotrebna je izolacija, bo zavest skupnosti bolj učinkovala; dejstva bodo močnejša; začelo se bo gibanje za mednarodno skupno delo. Državniki bi morali dandanes še veliko bolj kot ob času svetovne gospodarske konference leta 1927 biti pripravljeni, da se uče od zadržnega gibanja. Zadržništvo bo izgubilo največjo priliko, ki jo je sploh kdaj imelo, če se ne pripravi na to, da mora poučevati in vzgajati.

Pojasnila v taksnih zadevah.

Izpembe taksnega zakona, katere so bile uveljavljene z zakonom od 18. februarja 1934, so povzročile v prizadetih krogih veliko zmedo in so dale povod, da so spočetka tudi strokovnjaki podajali o tem pred-

metu pojasnila in mnenja, ki so si naravnost nasprotovala.

Med tem je nastopilo v tej stvari nekaj več jasnosti, tako da moremo o nekaterih dvoumnih zadevah poročati bolj določno.

1. Takse na račune, note in slična pisma. Največ zanimanja so v trgovskih,

obrtniških in drugih gospodarskih krogih, pa tudi pri zadrugah vzbudili novi predpisi glede kolkovanja računov. Iz besedila zakona se ni jasno razvidelo, če veljajo nove odredbe tudi za tiste gospodarske zadruge, ki uživajo taksno prostost. Takoj v prvi točki izpremenjene tarifne postavke 34 se govori le o računih, notah, poročilih in podobnih spisih, ki jih izdajajo trgovci in obrtniki. Zadruge, ki izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka § 1. obrtnega zakona, pa se ne morejo prištevati niti med trgovce, niti med obrtnike. Sicer se izraža pripomba 2. k tej tarifni postavki, da je izdajanje in taksiranje računov obvezno za vsakogar, toda to bi se dalo tolmačiti tudi tako, da obstoji ta dolžnost le glede trgovcev in obrtnikov, ker samo te omenja t. p. 34, točka 1. To tolmačenje je imelo nekaj za se in je dalo povod, da so mnogi spočetka mislili, da za oproščene zadruge ne velja dolžnost izdajati in taksirati račune.

Tej dvomnosti je napravil konec odlok ministrstva financ (oddelek za davke) z dne 21. aprila 1934, št. 31633, ki se glasi:

„Na vprašanje, če so v smislu predpisa tarifne postavke 34 dolžni tudi kmetovalci izdajati račune, note in slična pisma s predpisano takso, daje davčni oddelek na podlagi čl. 43 zakona o taksah sledeče pojasnilo:

Kadar prodajajo kmetovalci svoje lastne kmetijske pridelke neposredno kupcu, tedaj v smislu tarifne postavke 34 taksne tarife niso dolžni niti izdajati računov, not in sličnih pisem, niti nanje plačati takso.

To se ne nanaša na slučaje, kadar se ti proizvodi prodajajo preko zadrug, pa se tudi ne nanaša na slučaje, kadar nabavne in potrošne zadruge prodajajo blago svojim članom, ker je v teh slučajih po predpisu 2. pripombe k tar. post. 34 taksne tarife — kateri predpis je stopil v veljavo 21. aprila 1934 — tudi za zadruge kakor

tudi za nabavne in potrošne zadruge obvezno izdajanje teh računov, not in sličnih pisem in plačilo taks na njih.“

S tem odlokom ministrstva financ, ki predstavlja avtentično in za vsa oblastva obvezno pojasnilo tar. post. 34 taksne tarife, je ukinjena taksna prostost, ki so jo v tem pogledu uživale zadruge na podlagi naredbe ministrstva financ od 31. julija 1919 št. 74170, ki je odredila, da so „taks prosti računi, note itd., ki jih izdajajo zadruge svojim združnikom o prodanem blagu.“

Kar se torej tiče izdajanja in taksiranja računov, so zadruge odslej zenačene s trgovci in obrtniki in sicer ne samo v slučajih, kadar izstavljajo račune nečlanom, ampak tudi tedaj, kadar jih izdajajo svojim lastnim članom.

Izdajati in taksirati račune zadruge niso dolžne tedaj, ako vpisujejo članom vrednost prodanega blaga v t. zv. nakupne knjižice. Te knjižice pa morajo biti kolkovane s kolkom za 5 Din na leto.

2. Taksa na vloge. Po tarif. post. 1. so vse pismene ali na zapisnik dane opozoritve, vloge ali prošnje podvržene splošno taksi 5 Din, razen tistih, ki so obremenjene posebej s kakšno večjo takso. Te takse so bile zadruge osvobodene po naredbi ministrstva financ od 31. julija 1929. Nekateri so bili mnenja, da te taksne oprostitve zadruge več ne uživajo. To mnenje so opirali na odlok ministrstva financ od 13. aprila 1934 št. 29111, s katerim je finančni minister odpravil taksno prostost po tarif. post. 1, taksne tarife, ki je bila dana posameznim ustanovam in zavodom. Po pojasnilih, ki jih je dobil Glavni Zadržni Savez v finančnem ministrstvu pri šefu taksnega odseka, pa se ta odlok ne tiče oprostitve zadržug od te takse, ampak se ukinitvev nanaša samo na oprostitve, dane posameznim kul-

turnim, humanitarnim, sportskim in ostalim društvom in zavodom. Oproščene zadruga uživajo torej še naprej pravico, da jim ni treba plačati takse za razne vloge in prošnje, ki jih pošiljajo državnim in samoupravnim oblastvom, ako bi bilo take vloge po tarif. post. 1. kolkovati s kotekom za 5 Din.

3. **Taksiranje poslovnih knjig.** Z ozirom na izpremembo tar. post. 167 glede taks za trgovske poslovne knjige se je bilo pojavilo tudi nekaj dvomov, če obstoji oprostitev za zadruga še naprej.

V tem oziru nas obvešča Glavni Zadrugi Savez, da je šef taksnega oddelka v finančnem ministrstvu izjavil, da oprostitev zadrug v pogledu kolkovanja poslovnih knjig ni ukinjena in da so torej zadruga tudi v bodoče oproščene dolžnosti, da bi morale svoje poslovne knjige taksirati. Davčne uprave ne smejo zahtevati od zadrug, kadar jim predložijo v potrditev svoje poslovne knjige, da bi morale poslovne knjige opremiti s taksami po tarif. post. 167.

Zvezine objave.

Čemu nakupne knjižice? Zveza je v okrožnici priporočala nabavnim in prodajnim zadrugam, da uvedejo obvezno za vse člane nakupne knjižice. Takoj smo slišali ugovor, čemu to, ko povzroči toliko dela zadrugi, članom pa nalaga sitnost, da morajo pri vsakem nakupu prinesiti s seboj knjižico.

Iz okrožnice same je razvidno, da smo to priporočili ravno z ozirom na nove pogoje za davčno prostost, ki so uveljavljeni za vse zadruga s spremembami zakona o neposrednih davkih s 1. aprilom t. l. Najvažnejši med novimi pogoji je ta, da morajo zadruga omejiti svoje poslovanje izključno le na člane. Z nakupnimi knjižicami je dano najboljšo jamstvo in najboljša kontrola, da bo zadruga prodajala le članom. Zadruga bodo namreč prodajale le onim, ki predložijo nakupno knjižico. Nakupne knjižice pa dobijo le člani zadruga.

Še drug razlog govori za uvedbo nakupnih knjižic. Nabavne zadruga morajo po načelu rochdalskih pionirjev prodajati vse predmete po dnevni tržni cenah. S tem uberejo od članov dobiček v enaki višini kakor trgovci. Zato pa po načelih rochdalskih pionirjev zadruga delijo članom **ob za-**

ključku poslovnega leta ta dobiček kot popust v odstotkih od tega, kar so celo leto zakupili pri zadrugi. Izračunanje popusta se najbolj praktično vrši na ta način, da se članom sproti vsak nakup beleži v njihovo nakupno knjižico.

Tretji razlog je **socialno izobraževalni pomen** nakupnih knjižic. O tem navajamo kratko le to, ker je zapisal dr. Krek že leta 1899 v „Glasniku“. Par dni pozneje je bil isti članek v „Slovcu“: „Konzumna društva v zvezi s kmečkimi zadrugami“. Kaj pravi dr. Krek?

„Nam je pri vsem zadrugi gibanju in tudi pri konsumnih društvih merodajen socialno izobraževalni pomen. Prav na kratko zapišemo tu dve glavni stvari, ki sta v tem smislu spojeni s konsumnimi društvi:

a) Po konsumnih društvih, kot se vodijo pri nas, se ljudstvo navaja na gospodarsko knjigovodstvo. Naš čas zahteva nujno, da se nauče tudi delovni stanovi gospodarsko živeti s svinčnikom v roki. Vsi agrarci brez izjeme štejejo med vzroke, zakaj propada kmečki stan, tudi ta vzrok, da kmetje ne vodijo točnih računov o svojem gospodarstvu. Pri naših konsumnih društvih se vsako skupilo vsakemu članu zapisuje v posebno knjižico. Koncem leta ima pred seboj točno

sliko, koliko izda za razne življenske potrebe. Ta slika govori bolje nego sto opominov k varčnemu gospodarstvu. Po nji šele spozna, kje mu je mogoče kaj privarčevati, spozna pa tudi, da mu je varčevati treba. Ta uspeh se je pri mnogih gospodarjih in gospodinjah že zdaj pokazal.“

Zakonodaja.

Pristojnost sodišč glede prošenj za zaščito V čl. 2 uredbe o zaščiti denarnih zavodov je odrejeno, da more vsak zavod, kadar vloži pri ministrstvu prošnjo za odložitvev plačil ali za sanacijo, vložitev te prošnje prijaviti pristojnemu sodišču in obenem priložiti overjen prepis prošnje. Obenem mora dokazati, da je prošnja res vložena, kar se zgodi s tem, da se predloži dotični receptis.

Dvomljivo je bilo, katero sodišče je pristojno za sprejemanje takih prijav, ali okrožno ali okrajno (sresko) sodišče. Zato je bilo treba to vprašanje kako rešiti. Stvar je važna radi tega, ker se od dne, ko se vložitev prošnje za zaščito prijavi sodišču, ne morejo proti takemu zavodu podzeti nobeni ukrepi za izvršbo in zavarovanje, niti se more nad njegovo imovino otvoriti stečaj.

Pravosodno ministrstvo je o tem predmetu izdalo sledeče pojasnilo v dne 19. aprila št. 34.934:

Po mnenju beogradskega apelacijskega sodišča je omenjena prijava sodišču glede vložitve prošnje za zaščito prostovoljna in ni obvezna. Po narodi pravnih poslov se ima ta prijava napraviti pri trgovskem sodišču, pri katerem se izvršujejo protokolacije, odnosno pri okrožnem sodišču, pri katerem se vodijo združni registri. Potrdilo o tej prijavi izda sodišče, pri katerem se je prijava vložila in to potrdilo služi potem denarnemu zavodu kot dokaz proti

vsakemu zahtevku za izvršbo ali za zavarovanje, odnosno za otvoritev stečaja.

Sodišču ni treba voditi v ta namen nobenih posebnih javnih registrov, v katere bi se vpisovale te prijave.

Pravosodno ministrstvo soglaša s tem mnenjem apelacijskega sodišča v Beogradu.

Prijave o vloženi prošnji se torej vlagajo pri okrožnih kot trgovskih sodiščih in ne pri okrajnih (sreskih) sodiščih.

Iz našega združništva.

Združna šola v Ljubljani je zaključila svoj letošnji tečaj, katerih je bilo doslej 20. Pouk je trajal od 16. oktobra 1933 do 27. marca 1934. V šolo je bilo vstopilo 39 udeležnikov, od katerih sta med letom dva iztopila, tako da jih je na koncu ostalo še 37. Udeležniki so bili iz 14 različnih srezov dravske banovine, dva sta bila iz slovenskega ozemlja Italije, eden iz Koroške. Uspeh je bil naslednji: 5 udeležnikov je prejelo izpričevalo z odličnim uspehom, 13 s prav dobrim uspehom, 13 z dobrim, 3 z zadostnim in 4 z nezadostnim uspehom.

Ob zaključku tečaja se je izvršil pregledni izpit iz vseh predmetov, ki naj bi pokazal, koliko so si udeležniki prisvojili predelano snov. Udeležniki so odgovarjali prav dobro in napravili ugoden utis. Učiteljem se je izmed tečajnikov zahvalil Janez Šiberlj, ki je izrekel tudi banski upravi primerno zahvalo za podeljene podpore.

Potreba združne izobrazbe je vsak dan večja. Vsaka zadruga bi morala imeti v svojih odborih ljudi s temeljito združno izobrazbo. Tako izobrazbo pa nudi edino združna šola, ki je vsled tega za naše gospodarske razmere nujno potrebna.

Banovinski proračun in združništvo. Banovinski proračun za l. 1934/35 določa za združništvo sledeče prispevke: za združne

šole 50.000 Din, za združne revizije in združni tisk 80.000 Din. Poleg tega je namenjenih za kmetijske organizacije 180.000 dinarjev, za kmetijske strokovne organizacije in za skupni strokovni list 80.000 Din in za zavarovalni sklad zoper vremenske nezgode in nesreče pri živini 30.000 Din.

Posamezne zadruge, kakor strojne, pašniške, živinorejske, vinarske in sadjarske morejo dobiti pomoč iz drugih postavk banovinskega proračuna, iz postavke za poljedelstvo in travništvo, za živinorejo, za vinarstvo, za sadjarstvo in vrtnarstvo. Za poljedelstvo in travništvo (poskusna uporaba umetnih gnojil, semena, zatiranje živalskih in rastlinskih škodljivcev, nabava trijerjev, ureditev vzornih kmetij, pospeševanje pridelovanja krme, pospeševanje hmeljarstva) je namenjenih 440.000 Din.

Prispevki za živinorejo (licencovanje, vzdrževanje in nabava plemenjakov, selekcija govedi, molzna kontrola, pospeševanje perutninarstva in konjereje, silosi, ureditev gnojišč) so proračunani na 997.000 Din.

Vinogradniki in njihove zadruge imajo na razpolago 290.000 Din za zatiranje vinogradniških bolezni in škodljivcev, nabavo škropiva in orodja, prirejanje vinskih razstav in grozdnih sejmov, tečajev za kletarstvo in vinogradništvo, za nabavo trt, ureditev vzornih vinogradov, za nakup galice.

Postavka za sadjarstvo in vrtnarstvo (šolski vrtovi, razstave, zatiranje škodljivcev, gojitev orehov in žlahtnega kostanja) znaša 215.000 Din.

Samopomoč. Današnje težke gospodarske razmere so večino naših zadrug potisnile v životarenje, oziroma v položaj, da morajo omejiti svoj obrat na najnižjo možno mejo. Zaradi tega pa se stavijo na združnike popolnoma druge zahteve kakor v normalnih razmerah. V teh težavnih časih more samo združna zavest in poštvalnost vzdržati za-

druge in pomagati do prospeha. Če kedaj, potem posebno danes velja „Pomagaj si sam!“

Zanimiv slučaj samopomoči smo v novjšem času doživeli pri Stavbeni zadrugi „Pohorski dom“ v Mariboru.

Zadruga obstoja šele 3 leta. Poseduje na Pohorju posestvo, veliko 10 ha, in najlepšo turistično postojanko na Pohorju, planski hotel „Pohorski dom“, 1030 m nad morjem. Dom ima 21 sob z 60 posteljami, v vseh sobah mrzlo in toplo vodo, lasten vodovod, lastno elektrarno itd.

Dom je oskrbovala z električnim tokom najprej lastna mala elektrarna na bencinski, pozneje na vodni pogon. Kapacitete je imela ravno toliko, da je za silo zadostovalo za lastno potrebo.

Sčasoma se je pokazala potreba po močnejši elektrarni, deloma da se ojači lastna razsvetljava, deloma da bi se mogel tok oddajati bližnji Mariborski koči SPD in event. še drugim interesentom.

Uprava zadruge je šla takoj na delo. Poiskati je bilo treba stalno in zadostno vodno silo, dogovoriti vse potrebno z lastnikom vode, zasigurati si v naprej odjemalce, napraviti načrte, ugotoviti rentabilitetni in amortizačni načrt itd.

Vsa ta pripravljalna dela so bila kmalu končana, vsa dela so izvršili združniki sami, seveda brezplačno.

Sedaj pa je nastalo glavno vprašanje: kje dobiti denarna sredstva? Pred tem kitajskim zidom je cela akcija obstala, zdelo se je, da za vedno.

Proračun je izkazoval vsoto 60.000 Din, sama na sebi ne velika, toda zopet zelo velika svota, ako je ni mogoče dobiti. Posojilo, podpore: vse to je danes iluzorno.

Tedaj je padla misel: samopomoč! Zbrati potrebni kapital potom notranjega posojila pri združnikih samih!

V prvem hipu se je ta misel zdela neizvedljiva: kako zbrati med 90 člani zadruga, ki so vsi brez izjeme mestni uslužbenci mariborski, navezani samo na svoje plače, svoto Din 60.000.—.

Toda iskra je dala ogenj. Dne 18. januarja 1934 je občni zbor pooblastil združno upravo, da more interno posojilo izvesti, dne 5. februarja 1934 je načelstvo in nadzorstvo sklenilo, posojilo razpisati, dne 15. februarja 1934 je bil izdan poziv na člane za subskripcijo, dne 15. februarja 1934 je potekel rok razpisa z učinkom Din 70.000.—.

Brez posebne agitacije, brez pritiskal! Člani zadruga, mariborski mestni uslužbenci, so pokazali, kaj zmore združna zavest, zavest skupnosti, požrtvovalnost, idealizem.

Subskribirani zneski se članom odtegujejo od plače v 10 mesečnih obrokih, tako da bo 1. decembra 1934 vsa glavnica vplačana. Posojilo se članom obrestuje po 7% in povrne najpozneje do 1. julija 1938.

Z zgradbo elektrarne se prične takoj, stavbenik je brez nadaljnega pristal na odplačevanje v obrokih, ker so mu sigurni obroki istotoliko vredni kot takojšnje plačilo.

Opisali smo ta slučaj, ki jasno kaže, kaj zmore tudi v teh težkih časih dobra volja in požrtvovalnost.

J. B.

Zadružništvo v državi.

Zveza slovenskih zadrug. Po poslovnem poročilu za leto 1933 je štela Zveza slovenskih zadrug ob koncu lanskega leta 352 članic, med katerimi je 149 kreditnih zadrug, 24 nabavljalnih in prodajnih, 26 mlekarskih, 30 živinorejskih in pašniških, 18 kmetijskih strojnih, 24 električnih, 15 obrtnih, 18 stavbinskih, 13 vodovodnih, 6 tiskovnih in založniških, 5 vinarskih in sadjarskih, 6 zavarovalnih, 3 osrednje in 14 raznovrstnih drugih zadrug. Med letom je

bilo na novo pristopilo 15 zadrug, 3 pa so odpadle.

Stanje deležev ob koncu leta 1933 je znašalo 316.500 Din, rezervni zaklad 556.529 dinarjev, vloge v tekočem računu 25.253.136 dinarjev, kredit pri Narodni banki 3.297.500 dinarjev, čisti dobiček pa 19.242 Din.

Med aktivni je izkazana gotovina v blagajni in pri Poštni hranilnici 99.308 Din, naložen denar 5.032.282 Din, podeljeni krediti 22.639.911 Din, vrednostni papirji 666.631 dinarjev, združni dom 980.097 Din, vsota vseh aktiv pa 29.587.300 Din.

Poslovnemu poročilu je dodana statistika o poslovanju zvezinih članic v l. 1932, iz katere se vidi, da je število članov pri zadrugah naraslo za 945, hranilne vloge so padle za 39.130.218 Din, posojila pa so nadovala za 17.908.566 Din. Ob koncu leta 1932 so imele vse članice 81.801 člana, stanje hranilnih vlog je znašalo 639.835.121 Din, stanje posojil 598.278.243 Din, lastno premoženje (rezerve in deleži) pa 70.963.525 Din.

Pri 149 kreditnih zadrugah je bilo v letu 1932 vloženi 308.395.886 Din hranilnih vlog, dvignjenih pa 352.399.344 Din, posojil je bilo danih 118.852.230, povrnjenih pa je bilo posojil za 125.783.146 Din. Denarni promet pri vseh članicah je znašal 2.258.950.760 Din.

Na občnem zboru zveze dne 9. aprila je bilo sprejetih več resolucij, ki so utemeljene v sodobnih razmerah. V resolucijah se konstatira, da se je težka gospodarska kriza v naši državi še poslabšala z odredbami, ki so izšle proti kmetsko-gospodarski produkciji in proti zadružništvu. Zadružništvo je najboljša gospodarska oblika, ki naj služi kot temelj pri reorganizaciji gospodarstva po načrtu. Zato se mora s celokupnim zadružništvom postopati enako in se ne smejo enemu delu nuditi ugodnosti v škodo drugega. Kmetijske zadruga so organizacije kmetov

samih in predstavljajo organizirano skupino kmetov-dolžnikov in kmetov-upnikov. Zato bi bilo treba z uredbo o zaščiti kmetov, ki je zaščitila posamezne kmete, izvzeti tudi kmetijske zadruge od določb te uredbe. To je potrebno tem bolj, ker vsa sredstva, ki so na razpolago kmetijskim zadrugam, izvirajo skoraj izključno od samih kmetov in vse izgube kmetijskih zadrug padajo koncem koncev zopet na kmeta samega, bodisi kot vlagatelj, bodisi kot člana-dolžnika.

Glede na posebni značaj kreditnih zadrug je treba izvzeti iz odredbe čl. 3 uredbe o zaščiti kmetov vse kreditne zadruge in jih oprostiti bonificiranja 2 odstotkov za plačilo dolga, izvršenega pred dospelostjo; v nasprotnem slučaju bi morali utrpeti izgube zadrug, nastale vsled tega bonificiranja, vendar le samo včlanjeni kmetje-dolžniki. Če bi se pa zadruge ne osvobodile te dolžnosti, naj bi vlada poskrbela za sredstva, da se osnuje poseben fond za pokritje izgub, nastalih zaradi bonificiranja.

Zadružni zakon naj se izda ob najožjem sodelovanju zadružništva in naj omogoči zadružništvu prost razvoj.

Obrtni zakon naj se podvrže reviziji v tem smislu, da se vpoštevajo temeljne značilnosti zadrug kot posebnih vrst pridobitnih oblik, ki ne teže za dobičkom in jih zaradi tega zakon ne sme smatrati kot trgovska podjetja. Zadruge se morajo predvsem osvoboditi varuštva prisilnih trgovskih združb. Osobito je treba izpremeniti § 9 in omogočiti, da tudi proizvajalne zadruge lahko izvršujejo rokodelske obrte.

Zadruge kot ustanove za medsebojno pomoč gospodarsko in socialno najšibkejših slojev imajo pravico, da se njihovo delo olajša z davčnimi, taksnimi in poštninskimi ugodnostmi. Določbe zakona o neposrednih davkih, ki zelo otežujejo dosedanje davčno prostost, se morajo revidirati.

Zadružništvo v inozemstvu.

Zadružništvo pri zamorcih. Zadružna misel si zmagoslavno utira pot po vsem svetu. Ustavljati se ji ne morejo niti narodi, katere si radi predstavljamo kot popolne divjake. Tako poročajo sedaj o organizaciji in delovanju prve zadružne zveze v afriških tropah, Kilimandžaro Native Cooperative Union. Ustanovljena je bila leta 1922 kot zadruha, ki naj bi za svoje člane prodajala kavo, l. 1932 pa je bila po odloku vlade v Tanganjiku izpremenjena v zadružno zvezo.

Dne 1. januarja 1933 je zveza obsegala 16 zadrug, ki so šteje skupaj 12.577 članov. V kampanji 1932/33 je zveza spravila na trg 1066 ton kave. Značilno je, da je prvotna organizacija v l. 1922 prodala 50 ton kave, med tem, ko je v letu pred preureditvijo v zvezo njenih 11.500 članov pridelalo že 840 ton.

Deležna glavnica vsake zvezi pridružene zadruge je navzgor omejena in ne sme znašati več nego 2000 deležev v nominalni vrednosti enega šilinga. Zveza namerava predvsem okrepiti posamezne zadruge s tem, da jim osnuje in uredi krajevne pisarne, da pospešuje prodajo drugih produktov razven kave, da oskrbuje člane z gospodarskimi potrebščinami in da skuša povečati vpliv zadrug na socialno in vsakdanje življenje svojih članov. Prireja mesečne sestanke, na katerih se dajejo navodila za pridelovanje predmetov, ki imajo visoko ceno. Na teh sestankih se shajajo uradniki državnega kmetijskega odseka s tajniki zadrug. Dalje nabavlja zveza članom zadrug sredstva za pokončevanje škodljivih žuželk na kavinem drevju. Izdaja tudi mesečnik za zadruge in njihove člane. Zveza je uživala pri vladi mandatnega okrožja in pri uradih domačinov podporo v prav znatnem obsegu, poleg tega pa je vedno dobivala strokovne nasvete, ki so bili za njen razvoj velikega pomena.

Gospodarstvo.

Zmeda na valutnem trgu. Dne 1. februarja je predsednik severnoameriških Združenih držav Roosevelt določil novo razmerje dolarja proti zlatu. Doslej je bila uradna cena za zlato 20.67 dolarja za unčo (unča je 28.35 gramov). Po tej ceni je ameriška državna blagajna tudi prevzela vse zaloge zlata pri emisijskih bankah Združenih držav, ki se imenujejo federalne rezervne banke. Nova cena za zlato in s tem razmerje dolarja do zlata je 35 dolarjev za unčo in je torej dolar sedaj v primeri z zlatom vreden samo 59.05% nekdanje vrednosti. S tem je dolar padel za skoro 41%.

V zvezi s tem dogodkom je nastala na valutnem trgu povsod zmeda. Vsak dan čitamo drugačne tečaje za dolar in angleški funt, ki je zvezan z njim. Tako bi moral po novem razmerju z zlatom veljati dolar 15 francoskih frankov, pa se še vedno njegov tečaj giblje okoli 15.80. Podobno je tudi z funtom, ki se nikakor ne more saj za nekaj časa ustaliti v primeri z francoskim frankom, ki je danes najbolj merodajna zlata valuta na svetu.

Posledice tega ameriškega koraka pa so vidne tudi v velikem odtoku zlata iz držav z zlato valuto, predvsem iz Francije in Holandije. Zlato se je začelo seliti v Ameriko, kamor je na poti že cela vrsta ladij z velikimi množinami zlata. Med tem pa Amerikanci kupujejo naprej po vsem svetu zlato ter s tem pritiskajo na zlate valute, hoteč jih prisiliti k opustitvi zlate veljave in da se priključijo angleško-ameriškem poskusu vpeljati manipulirano valuto. Manipulirana, indeksna valuta ne bi bila vezana v gotovem razmerju na zlato, ampak naj bi skušale obdržati stalno svojo kupno moč in bi namesto cen, ki so doslej valovale, razmerje do zlata pa ostalo neizpremenjeno,

se stalno izpreminjalo razmerje do zlata, dočim bi cene ostale kolikor toliko stalne. Mnenja o tem so zelo deljena, ali se bo posrečilo to narediti brez velikih škod za vse svetovno gospodarstvo. Na drugi strani pa države z nedotaknjeno zlato valuto vztrajajo z vsemi silami pri zlati veljavi, čeprav izgubljajo velike količine zlata v korist Amerike. Kakšen bo konec je težko reči. Pomisliti je treba, da ima predsednik Roosevelt pooblastilo še nadalje potisniti navzdol dolar do 50% prejšnje vrednosti (doslej je dolar padel samo za približno 40%). Vsekakor nam še ni pričakovati kmalu razjasnitve na valutnem trgu in s tem tudi urejenejših razmer v svetovni trgovini.

Hranilne vloge pri privilegiranih denarnih zavodih. V naslednjem podajamo nekaj podatkov o višini in gibanju hranilnih vlog pri Državni hipotekarni banki ter Poštni hranilnici od začetka denarne krize sem. Iz tega se vidi, da so največ dobička imeli ravno ti zavodi, ker jim je uspelo pritegniti vse nove prihranke, dočim je ostalo denarstvo v tej dobi zabeležilo znaten padec zupanih tujih sredstev.

Tako so znašale hranilne vloge na knjižice (v milj. Din):

	Drž. hipotekarna banka	Poštna hranilnica
31. avgusta 1931	649.4	296.2
30. novembra 1933	827.5	536.65
31. januarja 1934	?	588.7

V dobi od 31. avgusta 1931 pa do 30. novembra 1933 (podatke za oba zavoda imamo samo do tega dne, dočim je Poštna hranilnica že objavila svoj izkaz za januar 1934) so hranilne vloge pri Poštni hranilnici narasle za 240.4 milj. Din, pri Državni hipotekarni banki pa za 178.1 milj. Din, skupno torej za 418.5 milj. Če računamo še prirastek Drž. hipotekarne banke do konca januarja s pripisanimi obrestmi vred, dobimo, da so do danes vloge pri obeh privi-

ligiranih denarnih zavodih narasle za skoro pol milijarde Din, torej v skoro treh letih po avgustu 1931.

V letu 1931 je bil prirastek naslednji: pri Poštni hranilnici za 37.9, pri DHB pa je bil zabeležen celo padec za 33.6 milj. Din. V letu 1932 so narasle vloge pri Poštni hranilnici za 108.6 milj., pri DHB pa za 108.7 milijonov, v letu 1933 je znašal prirastek pri Poštni hranilnici 121.4 milj., pri Drž. hipotekarni banki pa v prvih 11 mesecih 103.0 milijonov dinarjev.

Zaščiteni denarni zavodi. Oni denarni zavodi, ki so že prej uživali zaščito, so morali do 4. marca t. l. znova prositi ali za odgoditev plačevanja ali za sanacijo ali za izvenstečajno likvidacijo. Po 4. marcu je stara zaščita prenehala. Kakor poroča dnevno časopisje, je do 4. marca trgovinsko ministristvo prejelo prošnje za zaščito po novi uredbi od 85 denarnih zavodov, ki so bili že doslej zaščiteni. Dne 4. decembra 1933 je bilo pod zaščito po § 5 vsega skupaj 69 denarnih zavodov, po § 6 pa 80 denarnih zavodov, skupaj torej 149. Od teh 149 zavodov je do 4. marca vložilo prošnje 85 zavodov, med njimi 76 za odgoditev plačil, 6 za odgoditev plačil in za sanacijo in 3 zavodi za izvenstečajno likvidacijo. Izmed zavodov, ki so bili doslej zaščiteni, ni torej 64 zavodov vložilo prošenj in njihova dosedanja zaščita je s tem dnem odpravljena.

Definitivno zaščito dobe zavodi, ki so vložili prošnjo, ko bo ministrski svet po pregledu vsake posamezne prošnje izdal o tem svoj sklep. Večina zavodov je prosila za odgoditev plačevanja za daljši nego petletni rok. Ta rok se more dovoliti le izjemoma onim zavodom, ki imajo svoje terjatve v večjem obsegu pri kmetskih dolžnikih, ki so dolžni te terjatve poravnati šele v 12 letih. Glede izplačevalnega načrta je večina zavodov predložila načrt samo za eno leto.

Zavodi, ki doslej niso uživali zaščite, vlože lahko dotične prošnje tudi po 4. marcu

1934. Od doslej nezaščitenih zavodov je bilo do 4. marca vloženih 18 prošenj za zaščito po novi uredbi.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 98.—; kalijeva sol po 100 kg Din 168.—, kostni superfosfat Din 118.—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 185.—; kostna moka Din 95.—; mavec (gips) Din 40.—; nitrofoskal v vrečah Din 144; klajno apno Din 275; lanene tropine Din 1.90; modra galica Din 6.—; žveplo Din 3.—. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; slamoreznice Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Din 500 do Din 940; reporeznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlinci Din 1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70.—. — Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5000 kg franko vsaka postaja. Modra galica iz tovarne „Zorka“ po konkurenčnih cenah.

Redni letni občni zbor Kmetijskega društva v Vodica, r. z. z o. z., se bo vršil dne 21. maja 1934 ob 16. uri v mlekarški hiši. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstvo. 2. odobritev račun. zaključka za l. 1933. 3. dopolnilne volitve. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Zgornjem Brniku, r. z. z o. z., se vrši dne 3. junija 1934 ob 16. uri v hiši g. Slemca Valentina. Dnevni red 1. poročilo načelstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke Hranilnice in posojilnice v Žalcu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 8. uri dopoldne v hranilniškem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1933. 3. volitev enega člana načelstva. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laporju, r. z. z. n. z., se vrši dne 27. maja 1934 ob 1/2 8. uri dopoldne v poslovnih prostorih zadruga v Laporju hšt. 4. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Zadruga mlekarne v Pilštanju, r. z. z. o. z., se vrši na binkoštni ponedeljek, dne 21. maja 1934 ob 8. uri dop. v osnovni šoli na Pilštanju. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. sklepanje o nadaljnjem obratovanju. 4. volitve novega odbora. 5. sprememba pravil § 39 odstavek 2. in 3. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Leskovicah, r. z. z. n. z., se vrši dne 27. maja 1934 ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Občni zbor Zadruga tiskarne v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši v torek, dne 29. maja 1934 ob 5. popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev letnih računov in bilance. 5. sklepanje o porabi čistega dobička. 6. slučajnosti.

Redni letni občni zbor Prve delavske hranilnice in posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo, dne 27. maja 1934 ob 10. uri dop. v uradnih prostorih na Miklošičevi cesti 22. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti. — Obenem obveščamo vse člane, da smo zaprosili ministristvo za poljedelstvo za zaščito. Obrestno mero smo vsled tega znižali na 2% za hranilne vloge in vloge v tekočem računu in sicer z 1. aprilom 1934. Za vezane hranilne vloge in vloge na tekoči račun pa je obrestna mera 2 1/2%. Obrestna mera posojil pa se zniža z 1. julijem 1934 na 6%.

41. redni občni zbor Vzemne posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši v četrtek 7. junija 1934 ob pol 18. uri v posojilnični posvetovalnici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev bilance za leto 1933. 4. dopolnilne volitve v načelstvo. 5. volitve nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., se vrši 27. maja 1934 ob 3. uri popoldne v poslovnih sobi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku, r. z. z. n. z., se vrši dne 27. maja 1934 ob 15. uri v hranilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1933. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske selekcijske zadruga v Medvodah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 10. junija 1934 ob 7 1/2 zj. v šolskih prostorih v Preski.

Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje rač. zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. določitev pristopnine za leto 1934. 6. revizijsko poročilo. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Okrajne posojilnice v Mokronogu, r. z. z. n. z., se bo vršil 17. junija 1934 ob 15. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Glavna skupština Društva za štednjo i zj. zbiranje u Omišlju, r. z. s. n. j., obdržavat će se dne 31. maja 1934 u 16 sati u vlastitim prostorijama. Dnevni red: 1. pozdrav predsjednika. 2. izvještaj upravnog odbora. 3. izvještaj nadzornog odbora. 4. čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 5. odobrenje računskog zaključka za 1933. 6. biranje 1 člana u upravni odbor. 7. sniženje kamatnjaka. 8. odluka o potporama. 9. eventualija.

Redni občni zbor Kmetijske zadruga okoliša občine Ovsise, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 3. junija 1934 ob 15. uri v šoli na Dobravi pri Kropi. Dnevni red: 1. branje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. raznoterosti.

Občni zbor Kmetijske nakupovalne in prodajalne zadruga zveze kmetijskih podružnic Ljutomerkega okraja v Radnicah, r. z. z. o. z., se vrši v soboto dne 2. junija 1934 ob 10. uri dop. v učnih prostorih banovinskega nasada pri Kapeli. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskih zaključkov za l. 1930/31, 1932 in 1933. 4. sklepanje o eventualni likvidaciji zadruga. 5. volitev načelstva in nadzorstva oziroma likvidatorjev. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Strugah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 10. junija 1934 ob 4. uri pop. v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Nabavne in prodajne zadruga na Selu pri Bledu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. maja 1934 ob 10. uri dopoldne v zadrughih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Semiču, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 3. junija 1934 ob 8. uri zjutraj v prostorih Hranilnice in posojilnice. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobrenje rač. zaključka za l. 1933. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Smedniku, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 7. uri zjutraj v prostorih posojilnice. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruga v Smedniku, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 10. uri dopoldne v Hrašah štev. 20. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 4. volitve načelstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice Sv. Bolfenk pri Središču ob Dravi, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 27. maja 1934 ob pol 8. uri po rani sv. maši v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 6. volitev načelstva in nadzorstva. 7. raznoterosti.

Redni občni zbor Živinorejske selekcijske zadruge v Starem trgu pri Rakeku, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 10. junija 1934 ob pol 8. uri zjutraj v občinski posvetovalnici v Starem trgu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stoprcih, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 8. uri dopoldne v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 3. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svetinjah, r. z. z. n. z., se bo vršil 3. junija 1934 ob 8. uri predpoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

II. redni občni zbor Slovenjgoriške sadjarske zadruge Sv. Martin pod Vurbergom, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 8. uri predpoldne v prostorih gostilne gospe Ane Amon v Sv. Martinu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 3. nadomestne volitve. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Kunigundi na Pohorju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 2. uri popoldan v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenj računskega zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju na Dolenjskem, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. maja 1934 ob 4. uri popoldan v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem izrednem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev račun. zaključka za l. 1933. 5. sklepanje o podelitvi podpor. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Živinorejske selekcijske zadruge v Št. Jerneju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. maja 1934 ob 5. uri popoldan v uradnih prostorih Hranilnice na Dol. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Konsumnega društva v Št. Jerneju na Dolenjskem, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. maja 1934 ob pol 3. uri popoldan v uradnih prostorih Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju na Dol. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem izrednem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice za Št. Jurij pri Grosupljem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. maja 1934 ob 7. uri zjutraj v prostorih Josipa Perme v Ponovi vasi št. 27. Dnevni red: 1. čitanje

zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1933. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Zadruške elektrarne v Št. Jerneju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. maja 1934 ob pol 5. uri popoldan v uradnih prostorih Hranilnice in posojilnice v Št. Jerneju na Dol. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem izrednem občnem zboru. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 5. slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske selekcijske zadruge Št. Jurij pri Grosupljem, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 7. uri zjutraj. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Škofji Loki, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 v prostorih mlekarne ob pol 4. uri popoldne. Dnevni red: 1. odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 5. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 5. izvolitev enega člana načelstva. 6. volitev dveh članov nadzorstva. 6. čitanje revizijskega poročila. 8. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v St. Petru na Medvedovem selu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 21. maja 1934 3. uri popoldne v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. poročilo revizorja. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

XXVIII. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu nad Ljubljano, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 27. maja 1934 ob pol 8. uri zjutraj v Ljudskem domu v Št. Vidu nad Ljubljano. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Trebnjem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 21. maja 1934 ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1933. 3. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 4. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Trebnjem, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 21. maja 1934 ob 4. uri popoldne. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za l. 1933. 3. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Tomišlju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. maja 1934 ob 10. dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1933. 3. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Veliki nedelji, r. z. z. n. z., se bo vršil 27. maja 1934 ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1933. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vinici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 31. maja 1934 ob 15. uri v župnišču na Vinici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev račun. zaključka za l. 1933. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. sklepanje o podelitvi podpor. 5. slučajnosti.